

Farsund kommune
Postboks 100,
4552 Farsund

Deres ref.
21/00542-77
Høringsuttalelse

Vår ref.
tkf/170425
(b260417fk høringsuttalelse)

Stavanger
17. april 2026

Høringsuttalelse – Forslag til endring av kommunedelplan for kystsonen i Spind (A3 Ydstesteinen)

1. Innledning

Det vises til høring av forslag til endring av kommunedelplan for kystsonen i Spind, hvor arealformålet for område A3 Ydstesteinen foreslås endret fra akvakultur til ferdsel, fiske, natur- og friluftsområder.

Aegir Havbruk AS er innehaver av gyldig akvakulturtillatelse for havbeite i det aktuelle området og avgir med dette høringsuttalelse.

2. Planforslaget fremstår utilstrekkelig opplyst og begrunnet

Etter plan- og bygningsloven § 4-2 skal planforslag redegjøre for planens virkninger og berørte interesser.

Selv når det samlede høringsgrunnlaget og tilhørende saksutredning ses under ett, fremgår det etter Aegir Havbruk AS sin vurdering ikke noen tilstrekkelig planfaglig redegjørelse for hvorfor det er nødvendig å gjennomføre den foreslåtte planendringen på nåværende tidspunkt.

Det er heller ikke redegjort for hvorfor den foreslåtte endringen anses nødvendig før spørsmålet om eventuell fredning eller annen fremtidig disponering av området er endelig avklart etter relevant sektorlovgivning.

Planforslaget fremstår på denne bakgrunn utilstrekkelig opplyst og begrunnet.

3. Manglende vurdering av eksisterende rettigheter og bruk

Selv om det fremgår av kommunens saksutredning at det er gitt fornyet havbeitetillatelse for 10 nye år ved Ydstesteinen, inneholder planmaterialet ingen reell vurdering av hvilken betydning dette har for planforslaget.

Det er heller ikke redegjort for:

- den eksisterende havbeitevirksomhetens omfang og karakter,
- at det foregår aktiv drift i området,

- at området inneholder utsatt biomasse av hummer, eller
- hvilke konsekvenser planendringen vil ha for etablerte rettigheter og eksisterende bruk.

Dette er sentrale forhold som etter vår vurdering burde vært nærmere vurdert og redegjort for.

4. Manglende selvstendig planfaglig vurdering

Det fremgår av kommunens saksutredning at formålet med planendringen er å endre arealformålet slik at dette «samsvarer med kommunestyrets fredningsforslag».

Etter Aegir Havbruk AS sin vurdering fremstår planforslaget dermed primært som en oppfølging av et tidligere politisk standpunkt, uten at det samtidig synes å være dokumentert en selvstendig planfaglig vurdering.

Det fremgår ikke at kommunen har foretatt noen konkret analyse av:

- alternative arealdisponeringer,
- alternative lokaliteter,
- forholdet til eksisterende bruk, eller
- konsekvenser for etablerte interesser.

5. Planforslaget bygger på endrede forutsetninger

Det tidligere kommunale fredningsinitiativet bygget uttrykkelig på en forutsetning om at havbeitetillatelsen ikke skulle forlenges.

Denne forutsetningen er ikke lenger til stede, idet tillatelsen nå er forlenget etter full klagebehandling.

Det bemerkes videre at Fiskeridirektoratet tidligere uttalte at eventuell videreføring av havbeite ved Ydstesteinen måtte avklares før fredningsområde ble aktuelt å opprette.

Denne avklaringen foreligger nå ved at havbeitetillatelsen er forlenget med 10 år etter full klagebehandling.

Etter Aegir Havbruk AS sin vurdering fremgår det ikke at kommunen i tilstrekkelig grad har vurdert eller hensyntatt betydningen av denne avklaringen i det fremlagte planforslaget.

Det fremgår heller ikke av planmaterialet at kommunen har redegjort for hvilke konkrete forhold som tilsier at etablering av fredningsområde fortsatt fremstår som en tilstrekkelig aktuell og realistisk fremtidig disponering av området, sett i lys av at havbeitetillatelsen nylig er forlenget med 10 år etter full klagebehandling.

På denne bakgrunn fremstår det uklart om planforslaget bygger på tilstrekkelig avklarte og realistiske forutsetninger.

Dette tilsier etter Aegir Havbruk AS sin vurdering at det bør utvises særlig varsomhet ved vurdering av endret planstatus for et område hvor det nylig er gitt 10 års forlengelse etter full klagebehandling.

6. Manglende konkret faglig begrunnelse for valg av Ydstesteinen

Det fremgår ikke at kommunen har foretatt noen konkret faglig vurdering av hvorfor nettopp Ydstesteinen er valgt som område for foreslått planendring og fremtidig fredning.

Det er heller ikke dokumentert at alternative lokaliteter er vurdert.

Ydstesteinen ble opprinnelig valgt av Aegir Havbruk AS som lokalitet for havbeite etter en samlet vurdering av tidligere fangstforhold, bunnforhold, miljøforhold og hensynet til å begrense potensielle interessekonflikter med fiskere og allmennheten.

Det ble i denne forbindelse lagt vekt på at området var lite brukt, relativt isolert, lite og naturlig avgrenset, noe som gjorde det særlig egnet for kontrollert utsetting og måling av effekt.

Disse egenskapene gjør området velegnet for havbeite, men tilsier ikke i seg selv at området er egnet som fredningsområde.

Videre tilsier erfaringer fra området at utvandringen fra lokaliteten er begrenset, noe som reiser spørsmål ved hvilken faktisk bestandsmessig effekt en eventuell fredning av området vil ha utover selve lokaliteten.

På denne bakgrunn fremstår valg av lokalitet utilstrekkelig faglig begrunnet.

7. Manglende vurdering av behov og effekt

Det er ikke redegjort for hvilken konkret funksjon området er ment å ha i en helhetlig forvaltning av hummerbestanden.

Det er heller ikke redegjort for hvilken effekt fredning av akkurat dette området er ment å ha.

Uten slik vurdering fremstår det uklart hvilken faktisk nytte planendringen er ment å oppnå.

8. Planendringens omfang og prosessuelle grunnlag

Det bemerkes at Agder fylkeskommune i sin uttalelse datert 12.04.2026 særskilt har oppfordret kommunen til å vurdere omfanget av den foreslåtte endringen opp mot hovedformålet med kommunedelplanen.

Videre har fylkeskommunen reist spørsmål ved om det er lagt til rette for tilstrekkelig bred medvirkning i saken.

Etter Aegir Havbruk AS sin vurdering understøtter dette at planendringen ikke fremstår som en ordinær eller uvesentlig justering, men som en prinsipielt viktig endring med betydning både for planens struktur og for etablerte interesser.

Dette understøtter behovet for et særlig grundig og godt opplyst beslutningsgrunnlag.

På denne bakgrunn kan det reises spørsmål ved om den foreslåtte planendringen kan behandles som en ordinær eller mindre justering av gjeldende planverk.

9. Manglende vurdering av konsekvenser for eksisterende virksomhet

Planmaterialet inneholder ingen reell vurdering av hvilke konsekvenser planendringen vil ha for den etablerte havbeitevirksomheten i området.

Det foregår i dag aktiv havbeitevirksomhet i området med utsatt biomasse av hummer. Området representerer ikke kun et disponibelt sjøareal, men grunnlaget for en etablert og langsiktig opparbeidet virksomhet.

Aegir Havbruk AS har gjennom over 20 år satt ut betydelige mengder hummeryngel i området, og det foreligger flere årsklasser med utsatt hummer som fortsatt inngår i en langsiktig biologisk produksjonssyklus. Havbeite er etter sin natur en flerårig virksomhet hvor det kan ta lang tid før utsatt biomasse når fangstmoden alder.

Planforslaget synes i liten grad å hensynta denne tidsdimensjonen eller de biologiske verdiene som fortsatt er knyttet til den etablerte virksomheten i området.

Det fremgår heller ikke at planmaterialet inneholder noen nærmere vurdering av hvordan eksisterende biologiske prosesser, investeringer og etablerte rettigheter er hensyntatt i planforslaget.

10. Konklusjon

Etter Aegir Havbruk AS sin vurdering:

- fremstår planforslaget utilstrekkelig opplyst og begrunnet,
- mangler nødvendig planfaglig vurdering,
- bygger på forutsetninger som ikke lenger foreligger, og
- vurderer ikke konsekvensene for eksisterende virksomhet og rettigheter.

På denne bakgrunn anbefales det at planforslaget ikke vedtas slik det foreligger, og at saken eventuelt undergis fornyet vurdering på grunnlag av et mer fullstendig og faglig begrunnet beslutningsgrunnlag.

Med vennlig hilsen
Aegir Havbruk AS

T. Kjetil Frøyland(sign)
Styrets leder

Kopi: Statsforvalteren i Agder, Agder Fylkeskommune.